

har siden 1842 eksisteret en Bondehoiskole herude i Hjorlunde. Den er desværre ophørt nu under Krigen. Da alle Hænder bleve nødvendige til Markarbejde, gik den ind, men den fik i sin Tid nogen Understøttelse af Staten, jeg veed ikke hvor stor den var, men nogen Understøttelse fik den; jeg troer det var i Sommer fra de kongelige Skove. Der er i sidste Sommer oprettet en lignende Skole i Fyen, hvor der, saavidt jeg veed, ogsaa er opført en Bygning dertil og hvor der er en dygtig Mand, som har paataget sig Ledningen deraf. Naar man her nævner Navnet Bondehoiskole, saa tænker Enhver strax paa den Skole, som har eksisteret i flere Aar og hvortil det danske Folk i Almindelighed har seet hen med Glæde, nemlig Skolen i Rødding. Foruden at Regjeringen i sin Tid, saavidt jeg har bragt i Erfaring, har understøttet Skolen i Hjorlunde, lovede Regjeringen, navnlig den sidst fratraadte Cultusminister, som er Medlem af Thinget, Beboerne af Thisted Amt, at der af Staten skulde blive givet Understøttelse til den Skole, som mnligen maatte opstaae der i Amtet, og der blev lovet, at det bortflyttede Seminariums Bygning maatte gaae over til at blive en saadan Hoiskole for Almuen i Thisted Amt; det er altsaa ikke noget Nyt, vi her har villet foreslåe os, naar vi vilde bevilge de 2000 Rbd., som et Tilskud til saadanne Skoler, der allerede eksistere eller i Finantsaarets Løb maatte blive oprettede.

Nørgaard: Det her foreliggende Forslag, som er stillet af mange flere ærede Rigsdagsmænd tilligemed mig, og hvorved der attraaes bevilget en Sum af indtil 2,000 Rbd. til Bondehoiskoler, synes jo ved første Blik at være endeel forskjelligt fra det Forslag, jeg ved Finantslovens anden Behandling har tilladt mig at stille, og hvorved jeg anholdt om at faae bevilget 1,000 Rbd. til Hjælp til Opførelsen af en Bondehoiskole i Salling; men, naar man betragter Sagen nøie, er Forskjellen mellem disse Forslags specielle Characterer dog ikke saa stor, som det ved første Blik synes; thi, skal den Sum, som her er bragt i Forslag, anvendes, da er den jo ikke tilstrækkelig til noget Almindeligt i den Henseende, men kun til at komme den Enkelte imøde, hvor der

vises Trang derfor. Altsaa ved det betingelsesvise Forslag, som jeg stillede til anden Behandling, var det jo naturligt mit Hovedformaal, at faae denne Sum bevilget, skjøndt jeg derfor ingenlunde oversaae det Banefulde derved; men jeg havde desuden en anden Hensigt med Forslaget, hvilken laae bag ved, og som jeg ikke ved den Leilighed lagde lidet Vægt paa, og det var nemlig denne: at, da jeg har beffæstiget mig saameget med denne Sag, at jeg har udarbejdet en Plan, saa var det jo en Selvfølge, at denne Plan var et Udtryk af min Mening om den Maade, det var rigtigst at fremme denne, som mig synes, meget vigtige Sag paa; men det var mig ikke nok, at det var et Udtryk af min Mening, det var mig nemlig meget magtpaaliggende ogsaa at høre udtale, hvorvidt denne Mening billigedes af Andre, saavel af Ministrene som af andre ærede Medlemmer af Forsamlingen; men jeg opnaaede paa Grund af Afslutning ingen af disse Hensigter; jeg fik ikke engang Leilighed til at imødegaae de Grunde, Ministeren indvendte imod Forslaget. Ministeren anfelede nemlig over, at han i den Anledning ikke havde seet Fleertallet af de vedkommende Sogneforstanderskabers udtale sig; men jeg maa hertil bemærke, at denne Indvending slet ikke træffer mit Forslag, thi det var jo stillet betingelsesvise, det kunde paa ingen Maade misforstaaes, det var jo ligefrem stillet under den Forudsætning, at vedkommende Sogneforstanderskabers inden Udløbet af dette Finantsaar for Cultusministeren skriftlig godtgjøre, at de vare villige til at modtage Tilbudet, og som Følge deraf var det jo først til den Tid, Ministeren skulde kunne fordre den bebudede Enighed, og ikke nu. Ministeren ansøgte ogsaa, at det vilde være urigtigt, og troede ikke, det gik an, saaledes at paalægge et enkelt District en saadan Skoleffat; men jeg kan aldeles ikke begribe, at det skulde være en Uretfærdighed mod Districtet, at paalægge det en Afgift, naar det selv, samstemmende i de foreslaaede Betingelser, anholdt derom, og det var jo en Selvfølge, at, blev denne Enighed ikke til den Tid tilveiebragt, var der jo ikke en Skilling tabt for Staten; men det var jo min Mening, at ville arbejde for at tilveiebringe denne Enig-